

1

29. september 1998, 23:40

Teraz už viete všetko.

Crédule Grand-Duc zdvihol pero a pohľadom zablúdil rovno pred seba na priesvitnú plochu obrovského vivária. Chvíľu očami sledoval beznádejný let vážky harlekýna, ktorá ho pred necelými troma týždňami stála viac než dvetisíc päťsto frankov. Šlo o vzácny druh, vzrastom jeden z najväčších na svete, dokonalú repliku svojho predhistorického predka. Dlhá vážka sa metala od jednej sklenej steny k druhej uprostred freneticky sa pohybujúceho roja desiatok ďalších vážok. Uväznených. V pasci.

Všetky cítili, že zomierajú.

Pero sa znovu dotklo papiera. Crédule Grand-Duc nervózne pohlol rukou.

V tomto zošíte som zaznamenal všetky indície, všetky stopy, všetky hypotézy. Osemnásť rokov pátrania. Všetko je zapísané na týchto sto stranách. Ak ste ich pozorne čítali, viete teraz toľko, čo ja. Či budete dôvtipnejší ako ja? Budete sledovať stopu, ktorú som ja podcenil? A možno objavíte kľúč? Ak existuje. Možno...

A prečo nie?

Pre mňa sa už všetko skončilo.

Pero sa zdvihlo, zachvelo niekoľko milimetrov nad papie-

rom. Modré oči Crédula Grand-Duca sa opäť pozreli na sklo vivária, potom pohľadom skĺzol na kozub, kde plamene obli-
zovali hrbu novín, papierov a archívnych kartónových škatúl,
až sa posledný raz zahľadel na zošit. Pero sa rozbehlo.

*Zveličoval by som, keby som tvrdil, že nič nelutujem, a ne-
mám ani výčitky, urobil som, čo sa dalo.*

Crédule Grand-Duc dlhé sekundy hľadel na tento posled-
ný riadok, potom pomaly zavrel zošit v svetlozelenom obale.

Urobil som, čo sa dalo, zopakoval, akoby sa chcel v tom
utvrdiť.

23:43

Odložil pero do nádobky pred sebou, z bloku napravo od-
trhol papier na poznámky a nalepil ho na zošit. Načiahol sa
za značkovacím perom a úhľadnými písmenami na papierik
napísal *pre Lylie*. Odtisol zošit na kraj stola a vstal.

Grand-Duc pohľadom ešte na chvíľu spočinul na pracov-
nom stole, kde žiarila medená tabuľka. S iróniou v hlase čítal:
Crédule Grand-Duc, súkromný detektív. Tvárou sa mu mihol
rozčarovaný úsmev. Všetci ho odjakživa nazývali Grand-Duc
a odteraz nikto nevysloví to smiešne meno. Nikto, možno len
Emilie a Marc Vitralovci. A ešte kedysi, zamlada. Ale to už je
celá večnosť.

Grand-Duc zamieril do kuchyne. Naposledy sa pozrel na
nerezový drez, na osemhranné biele dlaždice, na zavreté
skrinky zo svetlého dreva. Každá vec bola v dokonalom po-
riadku, vyčistená, uprataná; všetky stopy predošlého života
boli starostlivo utreté ako v nájomnom dome, ktorý preberá
jeho majiteľ. Grand-Duc bol úzkostlivý až do konca, do po-
sledného dychu. Vedel to. Vysvetľovalo to mnoho vecí. Vlast-
ne všetko.

Vrátil sa do izby a podišiel ku kozubu, až pocítil, ako mu horúčava oblieva ruky. Zohol sa a prihodil na pahrebu dve škatule s archivovanými papiermi. Cúvol, aby ho nezasiahla sprážka iskier.

Slepá ulička...

Strávil tisíce hodín, aby o celej záležitosti zistil aj ten najmenší detail... Všetky tie indície, poznámky, zistenia sa teraz rozplynú v dyme. Záznamy o jeho pátraní za niekoľko hodín zmiznú.

Osemnásť rokov pátrania nadarmo.

Aká irónia...

Celý jeho život sa zmení na hrbku popola a on je toho jediným svedkom.

23:46

O štrnásť minút Lylie, aspoň oficiálne, dovŕši osemnásť rokov... Kto vlastne je? Ani teraz nemal nijakú istotu. Šanca je jedna z dvoch, ako v prvý deň. Rub a líce.

Lyse-Rose alebo Emilie?

Sklamal. Matilda de Carvillová minula celé bohatstvo, osemnásť rokov mzdy, nadarmo...

Grand-Duc podišiel k stolu a nalial si ďalší pohár zlatistého vína. Špeciálne štrnásťročné archívne víno Moniky Genevezovej, asi jediná dobrá spomienka na toto pátranie. Nadvihol pohár k ústam a usmial sa. Ani najmenej nepripomínal kariatúru detektíva-alkoholika, skôr bol obyčajný lakomec a zo svojej pivnice vyberal fľaše len zriedkavo pri mimoriadnych príležitostiach. Dnes večer to boli narodeniny Lylie. A vlastne aj posledné minúty jeho života.

Detektív vypil zlatistý mok na dúšok.

Bol to, popravde, jeden zo zriedkavých pôžitkov, za ktorými mu bude ľúto; neopísateľná chuť zlatistého vína prenika-

júca celým telom, spaľujúca bolestnou rozkošou, pomáhajúca mu zabudnúť na posadnutosť, s akou tejto otázke bez odpovede zasvätil svoj život.

Grand-Duc položil pohár na stôl a zahľadel sa na svetlozelený zošit, váhajúc, či ho má posledný raz otvoriť. Díval sa na žltý lístoček s textom *pre Lylie*.

Zostane po ňom tento zošit, sto strán, ktoré dopísal za posledné dni... Pre Lylie, pre Marca, pre Matildu de Carvillovú, pre Nicole Vitralovú, pre políciu, pre advokátov, pre všetkých, ktorí sa chcú ponoriť do tej priepasti...

Niet pochýb, je to napínavé čítanie. Skutočné majstrovské dielo, policajné vyšetrovanie, ktoré vyráža dych... Je tam všetko...

Okrem konca...

Napísal policajný román, z ktorého vytrhli poslednú stranu, triler, kde bolo posledných päť riadkov vymazaných. Habadúra.

Budúci čitatelia sa zaiste budú považovať za dôvtipnejších ako on, budú vzrušení... a budú si myslieť, že oni záhadu rozuzlia.

Aj on tomu napriek všetkému veril... neopúšťala ho viera, že existuje nejaký dôkaz, že rovnica s dvoma neznámymi má riešenie, že niečo prehliadol. Bol to pocit, len pocit, no nástojčivo sa vnucoval... Táto istota ho neopúšťala a poháňala ďalej až do tohto osudného dňa, keď prišlo na účtovanie, Lylie bude mať o desať minút osemnásť rokov... Možno len jej nevedomosť dosiaľ živila ilúziu a bránila mu v tom, aby si celkom nezúfal, veď toľké roky márne hľadal kľúč k rozlúšteniu záhady.

Urobil som, čo som mohol, prečítal si detektív vlastné slová. Ostatné sa ho už teraz netýkalo.

Grand-Duc naposledy preletel pohľadom po miestnosti. Zdržal sa nutkania odpratať prázdnu fľašu a špinavý pohár a pousmial sa. Polišov a súdnych lekárov, ktorí sa o niekoľko hodín budú skláňať nad jeho telom, nebude použitý pohár

zaujímať. Krv, čo mu vytryskne z lebky, zanechá na mahagónovom stole a vyleštených parketách lepkavú kaluž. Všetko zašpiní. Ibaže by nezistili jeho zmiznutie včas, čo bolo pravdepodobné (Veď komu by už napokon chýbal?), a až jeho zapáchajúca mŕtvoľa by zalarmovala susedov; rozkladajúce sa telo bude pokryté výlučkami hmyzu požierajúceho zdochliny.

Dôvod navyše, pomyslel si Grand-Duc.

Zohol sa a posunul do plameňov kúsok kartónu, ktorý oheň ešte nepohltil.

Ušľachtilé gesto.

Grand-Duc pomaly vykročil k mahagónovému sekretáru v kúte miestnosti oproti kozubu. Vytiahol prostrednú zásuvku a z koženého puzdra vybral revolver značky Mateba, ktorý sa na svetle oceľovostrieborne zaleskol. Detektív zašmátral hlbšie v zásuvke a vytiahol tri náboje kalibru 38 milimetrov.

Grand-Duc sa usmial. Nacvičeným pohybom vysunul buvienok a pozorne doň náboje vložil.

Stačil by jeden, hoci je trochu pripitý. No čo keby sa náhodou zachvel alebo by zaváhal? Bezpochyby sa mu však podarí priložiť hlaveň k spánku, pevne ju podržať a stlačiť kohútik.

Istotne trafi, aj s pollitrom vína v krvi.

Položil revolver na stôl, vytiahol zásuvku naľavo a vybral z nej noviny, staré zožltnuté vydanie *L'Est républicain*. Už celé mesiace myslel na to, ako zinscenuje túto príšernú scénu, symbolický rituál, ktorý mu pomôže so všetkým skoncovať, definitívne vzlietnuť nahor z tohto labyrintu.

23:54

V kozube sa skrúcali posledné listy papiera požierané plameňmi. Detektívov pohľad zablúdil k viváriu, skade sa ozýval predsmrtný trepot krídel vážok. Pred tridsiatimi minútami vypol elektrické zariadenie. Bez kyslíka a bez stravy vážky ne-

prežijú viac ako týždeň... Minul neuveriteľnú sumu peňazí na získanie tých najvzácnejších a najstarších druhov; za tie roky strávil mnoho hodín opatrovaním vivária, živil vážky rozličnými druhmi drobného hmyzu, sledoval, ako rastú, množia sa. Počas svojej neprítomnosti, keď šiel pátrať, dokonca povedril ich opaterou špeciálnu ustanovizeň.

A to všetko, aby ich teraz nechal pomrieť. Aj ich...

Vlastne je to celkom príjemné, vrel si Grand-Duc, rozhodovať o živote a smrti iného, chrániť ho, aby ho mohol odúdiť, dávať mu nádej, aby ho obetoval. Zahrávať sa s osudom ako prefikáný a nevypočítateľný boh... Napokon, veď aj taký boh bol vlastne sám obeťou...

Crédule Grand-Duc si sadol za stôl, znova mimovoľne posunul svetlozelený zošit k okraju, akoby sa bál, že ho kvapky krvi zašpinia.

Rozprestrel pred sebou *L'Est républicain*. Vydanie z 23. decembra 1980. Po už nevedno koľký raz znova čítal jeden článok: *Zázračne zachránená na Vrchu hrôzy*.

Titulok zaberá celú prvú stranu. Pod ním bola pomerne nejasná fotografia siluety vraku francúzskeho lietadla, povyvracaných stromov, snehu udupaného záchrancami. Pod fotografiou niekoľko riadkov opisovalo leteckú nehodu:

Dramatický pád lietadla airbus 5403 Istanbul – Paríž na úbočí Vrchu hrôzy na francúzsko-švajčiarskej hranici v noci z 22. na 23. decembra 1980. Stošesťdesiatosem zo stošesťdesiatdeväť pasažierov a členov posádky bolo na mieste mŕtvych alebo zahynulo v plameňoch. Jediným zázračne zachráneným bolo trojmesačné bábätko, ktoré vymrštilo z lietadla pred výbuchom.

Grand-Duc zdvihol oči. Zomrie naklonený nad stolom s prestrelenou hlavou. Klesne rovno na noviny. Jeho krv pokropí fotografiu drámy o osemnásť rokov neskôr a zmieša sa s krvou stošesťdesiatich ôsmich obetí. Nájdu ho takto o niekoľko dní alebo týždňov. Nikomu za ním nebude ľúto... Naj-

mä nie Carvillovcom... Vitralovci budú možno trošku smútiť... Emilie, Marc. A najmä Nicole.

Vrchol, dokonalá irónia.

Nájdu ho a dajú Lylie tento zošiť, knihu jej krátkeho života. Jeho testament.

Grand-Duc sa posledný raz takmer s hrdosťou pozrel na svoj odraz na medenej doske. Napokon, je to vlastne pekný koniec, oveľa lepší ako iné.

Aspoň sa dalo povedať, že dostal svoju šancu: osemnásť rokov pátrania...

23:57

Nastal čas.

Pozorne rozložil *L'Est républicain* pred seba, posunul si stoličku a pevne zovrel revolver v spotenej ruke.

Pomaly zdvihol ruku.

Nevdopak sa striasol, keď pocítil chladnú hlaveň na spánku. Bol však pripravený. Alkohol účinkoval.

Pokúsil sa na nič nemyslieť, najmä nie na guľku, ktorá bola niekoľko centimetrov od jeho hlavy a zanedlho mu ju prevrta...

Len na nič nemyslieť, sústrediť sa na ničotu.

Ukazovák priložil na spúšť. Stačí stisnúť a bude po všetkom.

Má zavrieť oči alebo ich nechať otvorené?

Po čele mu stiekla kvapka potu a dopadla na noviny.

Otvorí oči a skončí to.

Nahol sa, oči uprel na noviny dvadsať centimetrov pred sebou. Posledný raz sa díval na fotografiu zhoreného vraku lietadla, potom na fotografiu hasiča pred nemocnicou v Montbéliarde, ako opatrne drží v náručí malé modrasté telíčko. Zázračné dieťa.

Ukazovák pevnejšie oprel o spúšť revolvera.

23:58

Detektívove bezvýrazné oči sa posunuli nižšie na čierne písmená prvej strany starého denníka. Strela mu čoskoro prevrta hlavu. Stačí pritlačiť prst o čosi viac, o niekoľko milimetrov. Pohľad mu smeroval do večnosti; čierne písmená novín zreteľne vystupovali ako zaostrená kamera, ako posledné okno do sveta, než ho pohltí hmla.

Ukazovák. Spúšť.

Naširoko roztvorené oči.

Grand-Duc mal zrazu pocit, akoby ho zasiahol elektrický prúd.

Pozeral sa na čosi, čo bolo neuveriteľné. Vedel to!

Opatrne uvoľnil prst zo spúšte.

Spočiatku si Grand-Duc pomyslel, že má vidinu, halucináciu spôsobenú blízkou smrťou, že to je obranný mechanizmus jeho mozgu...

Nie!

Čo videl a čítal v týchto novinách bolo skutočné. Rokmi zožltnuté, trošku vyblednuté, no nedalo sa o tom pochybovať.

Bolo tam všetko.

Detektívova myseľ pracovala na plné obrátky, počas tých rokov vytvoril množstvo hypotéz, celé stovky, no až teraz mal v rukách pevný bod, od ktorého sa všetko s neuveriteľnou ľahkosťou odvíjalo.

Všetko bolo jasné, očividné...

Sklonil zbraň a mimovoľne sa zachechtal.

Pozrel sa na hodiny.

23:59

Ešte neveril tomu, čo vidí. Ruky sa mu chveli. Aj telom mu od hlavy po päty prebehla triaška.

Podarilo sa mu to!

Rozlúštenie sa od začiatku nachádzalo na prvej strane týchto novín. Trpezlivo čakalo: v nijakom prípade nebolo možné odhaliť ho vtedy pred osemnástimi rokmi. Všetci noviny do posledného písmena prečítali, tisíc ráz udalosť rozpitvávali, a predsa to nikto nemohol v roku 1980 ani v tých nasledujúcich rokoch tušiť.

Riešenie bilo do očí... s jednou podmienkou.

Jedinou podmienkou. Neuveriteľne šialenou.

Otvoriť tieto noviny o osemnásť rokov neskôr!